

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (osmého senátu)

23. dubna 2026*

„Řízení o předběžné otázce – Ochrana spotřebitele – Zneužívající ujednání ve smlouvách uzavíraných mezi prodávajícím zbožím nebo poskytovatelem služeb a spotřebitelem – Směrnice 93/13/EHS – Článek 2 písm. c) – Pojem ‚prodávající nebo poskytovatel‘ – Článek 6 odst. 1 – Účinky konstatování zneužívající povahy takového ujednání – Neplatnost smlouvy – Článek 7 odst. 1 – Odrazující účinek zákazu zneužívajících ujednání – Smlouva o úvěru denominovaná v cizí měně – Smluvní ujednání, které přenáší kurzové riziko na spotřebitele – Postoupení mezi prodávajícími nebo poskytovateli podle vnitrostátního práva – Prodávající nebo poskytovatel, vůči němuž může spotřebitel uplatnit právní následky neplatnosti zneužívajícího ujednání obsaženého v postoupené smlouvě“

Ve věci C-761/24,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Budapest Környéki Törvényszék (Soud pro Budapešť-aglomeraci, Maďarsko) ze dne 10. října 2024, došlým Soudnímu dvoru dne 5. listopadu 2024, v řízení

HM,

JD

proti

AXA Bank Belgium SA,

OTP Bank Nyrt.,

OTP Faktoring Követeléskezelő Zrt.,

SOUDNÍ DVŮR (osmý senát),

ve složení: O. Spineanu-Matei, předsedkyně senátu, S. Rodin a N. Piçarra (zpravodaj), soudci,

generální advokát: D. Spielmann,

za soudní kancelář: A. Calot Escobar, vedoucí,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

* Jednací jazyk: maďarština.

s ohledem na vyjádření, která předložili:

- za HM a JD: L. Marczingós, úgyvéd,
- za OTP Bank Nyrt. a OTP Faktoring Követeléskezelő Zrt.: A. Lendvai, úgyvéd,
- za maďarskou vládu: D. Csoknyai a Z. Fehér, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi: O. Dani a P. Kienapfel, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 2 písm. c), čl. 6 odst. 1 a čl. 7 odst. 1 směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. 1993, L 95, s. 29; Zvl. vyd. 15/02, s. 288, a oprava Úř. věst. 2016, L 303, s. 26).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi dvěma spotřebiteli, HM a JD (dále jen „oba spotřebitelé“), na straně jedné a třemi úvěrovými institucemi, a to AXA Bank Belgium SA (dále jen „AXA“), OTP Bank Nyrt. (dále jen „OTP“) a OTP Faktoring Követeléskezelő Zrt. (dále jen „OTP Faktoring“), na straně druhé, v němž šlo o to, vůči které úvěrové instituci mohou oba tito spotřebitelé uplatnit právní následky neplatnosti zneužívajícího ujednání obsaženého v úvěrové smlouvě uzavřené s právním předchůdcem společnosti AXA a následně postoupené společnosti OTP, která sama postoupila z ní vyplývající pohledávku společnosti OTP Faktoring.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Ve dvacátém prvním a dvacátém čtvrtém bodě odůvodnění směrnice 93/13 se uvádí:

„vzhledem k tomu, že by členské státy měly zajistit, aby se nepoužívala nepřiměřená ujednání [zneužívající ujednání] ve smlouvách, které uzavírá prodávající nebo poskytovatel se spotřebiteli, a jestliže se taková ujednání přesto použijí, aby nezavazovala spotřebitele, a aby smlouva nadále zavazovala strany podle těchto ujednání, jestliže může nadále existovat bez dotyčných zneužívajících ujednání;

[...]

vzhledem k tomu, že soudy nebo správní orgány členských států musí mít k dispozici odpovídající a účinné prostředky, aby zabránily dalšímu používání zneužívajících ujednání ve smlouvách se spotřebiteli“.

4 Článek 2 písm. c) této směrnice obsahuje definici, podle které „prodávajícím nebo poskytovatelem“ je „fyzická nebo právnická osoba, veřejnoprávně nebo soukromoprávně vlastněná, která ve smlouvách, na které se vztahuje tato směrnice, jedná pro účely související s její obchodní nebo výrobní činností nebo povoláním“.

5 Článek 6 odst. 1 uvedené směrnice stanoví:

„Členské státy stanoví, že zneužívající ujednání použitá ve smlouvě uzavřené prodávajícím nebo poskytovatelem se spotřebitelem nejsou podle jejich vnitrostátních právních předpisů pro spotřebitele závazná a že smlouva zůstává pro strany závaznou za stejných podmínek, může-li nadále existovat bez dotyčných zneužívajících ujednání.“

6 Článek 7 odst. 1 téže směrnice stanoví:

„Členské státy zajistí, aby v zájmu spotřebitelů a soutěžitelů byly k dispozici odpovídající a účinné prostředky zabraňující dalšímu používání zneužívajících ujednání ve smlouvách, které uzavírají prodávající nebo poskytovatelé se spotřebiteli.“

Maďarské právo

Občanský zákoník

7 Ustanovení § 6:202 Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (zákon č. V z roku 2013, kterým se zavádí občanský zákoník) ve znění použitelném na spor v původním řízení (dále jen „občanský zákoník“), nadepsaného „Postoupení práv“, v odstavci 3 stanoví:

„Na postoupení práv se přiměřeně použijí ustanovení o postoupení pohledávky.“

8 Ustanovení § 6:208 občanského zákoníku, nadepsaného „Účinky postoupení smlouvy“, stanoví:

„1. Postupitel, postoupená strana a postupník se mohou dohodnout na postoupení všech práv a povinností postupitele na postupníka.

2. Na postupníka přecházejí všechna práva a povinnosti postupitele ze smlouvy vůči postoupené straně. Postupník nemůže započíst žádné jiné pohledávky postupitele vůči postoupené straně. Postoupená strana nemůže započíst žádné jiné pohledávky vůči postupiteli.

3. Jakékoli zajištění spojené s postoupeným právem zůstává zachováno. Zajištění související s plněním postoupených závazků zaniká, ledaže dlužník poskytující zajištění s postoupením smlouvy souhlasí.“

Zákon č. CCXXXVII. z roku 2013

9 Ustanovení § 17 odst. 1 a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (zákon č. CCXXXVII. z roku 2013 o úvěrových institucích a finančních podnicích) stanoví:

„Vklady a jiné návratné peněžní prostředky, jakož i soubor rámcových smluv o platebních službách mohou být se souhlasem [Magyar Nemzeti Bank (Maďarská národní banka) jednající jako orgán

dohledu] na základě dohody postoupeny mezi postupitelskou a postupnickou úvěrovou institucí. Na případy postoupení souboru smluv se vztahují pravidla občanského zákoníku o postoupení smluv s tím, že při postoupení souboru smluv nezaniká smluvní zajištění a nevyžaduje se projev vůle postoupené strany. [Toto povolení] nenahrazuje povolení Gazdasági Versenyhivatal (Úřad pro hospodářskou soutěž, Maďarsko) podle zákona o zákazu nekalých nebo omezujících obchodních praktik v hospodářské soutěži.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 10 Dne 12. června 2008 uzavřeli oba spotřebitelé s právní předchůdkyní společnosti AXA smlouvu o úvěru denominovaném ve švýcarských francích (CHF) v částce 141 536,00 CHF, odpovídající přibližně 20 075 000 maďarským forintům (HUF) po přepočtu na nákupní kurz devizy stanovený úvěrovou institucí ke dni poskytnutí finančních prostředků. Tato úvěrová smlouva, uzavřená na dobu 19 let, stanovila, že měsíční splátky úvěru musí být hrazeny v maďarských forintech po přepočtu na prodejní kurz švýcarského franku stanovený touto úvěrovou institucí. Tato smlouva mimoto uvedené úvěrové instituci umožňovala jednostranně změnit výši úroků a poplatků za správu, které měli nést oba spotřebitelé.
- 11 Společnost AXA vypověděla uvedenou úvěrovou smlouvu s účinností k 4. červnu 2013 z důvodu údajného prodlení s platbou přičitatelného oběma spotřebitelům. Vyúčtování ze dne 4. března 2015 vykázalo dlužný zůstatek ve prospěch společnosti AXA ve výši 42 815 836 HUF.
- 12 Dne 21. října 2015 podali oba spotřebitelé k Budapest Környéki Törvényszék (Soud pro Budapešť-aglomeraci, Maďarsko), který je předkládajícím soudem, žalobu proti společnosti AXA, kterou se domáhali jednak určení neplatnosti téže úvěrové smlouvy z důvodu, že obsahuje zneužívající ujednání, která vůči nim z tohoto důvodu nelze namítat, a jednak nápravy následků této neplatnosti.
- 13 Dne 31. října 2016 postoupila společnost AXA na společnost OTP soubor smluv obsahující úvěrovou smlouvu dotčenou ve věci v původním řízení, jakož i veškerá související práva a povinnosti. Dne 2. listopadu 2016 postoupila OTP pohledávku vyplývající z této úvěrové smlouvy společnosti OTP Faktoring.
- 14 Mezitímním rozsudkem ze dne 25. října 2022 prohlásil předkládající soud uvedenou úvěrovou smlouvu za neplatnou v plném rozsahu z důvodu, že spotřebitelé nebyli řádně informováni o kurzovém riziku. Usnesením ze dne 19. dubna 2023 však byl uvedený rozsudek v odvolacím řízení zrušen a věc byla vrácena předkládajícímu soudu.
- 15 Vzhledem k tomu, že předkládající soud měl za to, že mu rovněž přísluší určit, na kterou z dotyčných úvěrových institucí se vztahují sankce stanovené směrnicí 93/13, předložil dne 21. září 2023 Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se výkladu čl. 2 písm. c) této směrnice. Předkládající soud se zamýšlel nad tím, zda je uplatnění těchto sankcí na postupníka, na nějž přešly práva a povinnosti z úvěrové smlouvy dotčené ve věci v původním řízení, v souladu s právem, jelikož tento postupník měl prospěch z hospodářských a finančních účinků této úvěrové smlouvy, aniž sám vložil ujednání, které předkládající soud kvalifikoval jako zneužívající.

- 16 Usnesením ze dne 9. dubna 2024, AXA Bank Europe a další (C-628/23, EU:C:2024:317), byla tato žádost odmítnuta jako zjevně nepřijatelná z důvodu, že nesplňovala požadavky článku 94 jednacího řádu Soudního dvora.
- 17 Před předkládajícím soudem oba spotřebitelé brojí proti vnitrostátní judikatuře, podle které se lze právních následků neplatnosti smlouvy obsahující zneužívající ujednání, kterou spotřebitel uzavřel s prodávajícím nebo poskytovatelem, dovolávat pouze vůči postupníkovi, na nějž přešla práva a povinnosti ze smlouvy. Tvrdí, že odrazující účinek, jež čl. 6 odst. 1 směrnice 93/13 ve spojení s čl. 7 odst. 1 této směrnice spojuje s konstatováním zneužívající povahy těchto ujednání, by byl ohrožen, kdyby se prodávající nebo poskytovatel, který vložil uvedená ujednání do takové smlouvy, mohl vyhnout právním následkům neplatnosti této smlouvy tím, že by ji postoupil třetí osobě.
- 18 Podle předkládajícího soudu z ustanovení občanského zákoníku týkajících se postoupení smluv, která jsou rovněž použitelná na postoupení souborů smluv, vyplývá, že v případě, že je úvěrová smlouva prohlášena za neplatnou, může spotřebitel, který si přeje získat vrácení případného přeplatku, podat žalobu pouze proti postupníkovi, a nikoli proti postupiteli. Potenciálně vysoký počet žalob, které mohou být namířeny proti tomuto postupníkovi, by přitom mohl způsobit platební neschopnost posledně uvedeného, což by mohlo zbavit tohoto spotřebitele účinné soudní ochrany.
- 19 Kromě toho si předkládající soud klade otázku, zda lze vůči postupníkovi namítat odrazující účinek, jež směrnice 93/13 spojuje s konstatováním zneužívající povahy smluvního ujednání, i když postupník není odpovědný za existenci tohoto ujednání v dotčené smlouvě.
- 20 Předkládající soud tedy v podstatě žádá Soudní dvůr, aby s ohledem na směrnici 93/13 určil, vůči kterému prodávajícímu nebo poskytovateli se oba spotřebitelé mohou dovolávat právních následků neplatnosti úvěrové smlouvy dotčené ve věci v původním řízení; upřesnil přitom, že zvažuje upustit od použití ustanovení maďarských právních předpisů, jež jsou použitelná na spor v původním řízení, pokud by měl Soudní dvůr vykládat tuto směrnici v tom smyslu, že povinnost napravit tyto právní následky má pouze postupitel.
- 21 Za těchto podmínek se Budapest Környéki Törvényszék (Soud pro Budapešť-aglomeraci) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Brání čl. 6 odst. 1 a čl. 7 odst. 1 směrnice 93/13 vnitrostátní judikatuře nebo výkladu vnitrostátního práva, podle nichž se v případě úplné neplatnosti spotřebitelské smlouvy z důvodu zneužívajícího ujednání obsaženého v této smlouvě
- nenapravují právní následky neplatnosti v právním vztahu mezi původním věřitelem a spotřebitelem jako dlužníkem, protože vnitrostátní právo umožňuje původnímu věřiteli a třetí osobě uzavřít dohodu, která vede ke změně smluvní strany, ale
 - napravují pouze právní následky neplatnosti v právním vztahu mezi spotřebitelem a postupníkem, který se stal smluvní stranou v důsledku postoupení této smlouvy, a spotřebitel je tak povinen hradit veškeré platby nové smluvní straně, a nikoliv původnímu věřiteli, a zároveň se tento spotřebitel může dožadovat částky, která mu případně náleží, pouze po nové smluvní straně, a to i v případě, že vlastní závazky neplnil této smluvní straně?

- 2) Brání pojem ‚prodávající nebo poskytovatel‘ ve smyslu čl. 2 písm. c) směrnice 93/13 takové vnitrostátní judikatury nebo výkladu vnitrostátního práva vnitrostátním soudem, podle nichž se lze právních následků neplatnosti spotřebitelské smlouvy zneužívající povahy dovolávat pouze mezi nynějšími smluvními stranami, tj. mezi novým věřitelem, který se stal smluvní stranou v důsledku změny smluvní strany, a spotřebitelem jako dlužníkem?“

K předběžným otázkám

K přípustnosti předběžných otázek

- 22 AXA tvrdí, že předběžné otázky jsou nepřípustné, neboť nemají žádný vztah ke sporu v původním řízení, a mají tudíž čistě hypotetickou povahu. Uvádí zaprvé, že neplatnost úvěrové smlouvy dotčené ve věci v původním řízení nelze konstatovat, jelikož mezitímní rozsudek, který nejprve učinil takové konstatování, byl následně v odvolacím řízení zrušen. Zadruhé tvrdí, že jelikož byla tato úvěrová smlouva vypovězena před postoupením dotčeným ve věci v původním řízení, je předmětem tohoto postoupení pohledávka vyplývající z této smlouvy, a nikoli uvedená úvěrová smlouva jako taková.
- 23 Podle ustálené judikatury platí, že v rámci spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy zavedené článkem 267 SFEU je pouze věcí vnitrostátního soudu, jemuž byl spor předložen a který musí nést odpovědnost za soudní rozhodnutí, jež bude vydáno, aby s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem věci posoudil jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání rozsudku, tak relevanci otázek, které klade Soudnímu dvoru. Jestliže se tedy položené otázky týkají výkladu unijního práva, je Soudní dvůr v zásadě povinen rozhodnout (rozsudek ze dne 11. prosince 2025, Kuszyccka, C-767/24, EU:C:2025:962, bod 33 a citovaná judikatura).
- 24 K otázkám týkajícím se unijního práva se tudíž váže domněnka relevance. Odmítnutí rozhodnout o předběžné otázce položené vnitrostátním soudem ze strany Soudního dvora je možné pouze tehdy, je-li zjevné, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také jestliže Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (rozsudek ze dne 11. prosince 2025, Kuszyccka, C-767/24, EU:C:2025:962, bod 34 a citovaná judikatura).
- 25 Kromě toho je třeba uvést, že v rámci řízení upraveného v článku 267 SFEU, které je založeno na jasné dělbě funkcí mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem, je pouze na vnitrostátním soudu, aby zjistil a posoudil skutkový stav sporu v původním řízení a určil přesnou působnost vnitrostátních právních a správních předpisů. Soudní dvůr je oprávněn výlučně k tomu, aby se vyslovil k výkladu nebo platnosti unijního práva s ohledem na skutkovou a právní situaci popsanou předkládajícím soudem, aniž ji může zpochybnit nebo ověřovat její správnost (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 13. července 2023, Ferrovienord, C-363/21 a C-364/21, EU:C:2023:563, body 54 a 55).
- 26 V projednávané věci se argumentace uplatněná společností AXA na podporu hypotetické povahy předběžných otázek týká zjištění a posouzení skutkového stavu v původním řízení. Soudnímu dvoru přitom nepřísluší zpochybňovat tato zjištění a posouzení, neboť ta spadají do pravomoci vnitrostátního soudu. Tato argumentace proto nemůže stačit k vyvrácení domněnky relevance zmíněné v bodě 24 tohoto rozsudku.

27 Předběžné otázky jsou tudíž přípustné.

K věci samé

- 28 Podstatou otázek předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda čl. 2 písm. c), čl. 6 odst. 1 a čl. 7 odst. 1 směrnice 93/13 musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, podle které spotřebitel, který uzavřel s úvěrovou institucí smlouvu, jež byla následně postoupena jiné úvěrové instituci, musí uplatnit práva, která pro něj vyplývají z této směrnice, pouze vůči postupníkovi, na nějž přešly práva a povinnosti z této smlouvy.
- 29 Zprv v čl. 2 písm. c) směrnice 93/13 je pojem „prodávající nebo poskytovatel“ definován jako fyzická nebo právnická osoba, veřejnoprávně nebo soukromoprávně vlastněná, která ve smlouvách, na které se vztahuje tato směrnice, jedná pro účely související s její obchodní nebo výrobní činností nebo povoláním.
- 30 Široká definice pojmu „prodávající nebo poskytovatel“, kterou unijní normotvůrce zamýšlel takto zakotvit [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. října 2022, S. V. (Budova ve spoluvlastnictví), C-485/21, EU:C:2022:839, bod 28 a citovaná judikatura], brání výkladu tohoto pojmu v tom smyslu, že by pod tento pojem spadala pouze osoba, která původně uzavřela smlouvu se spotřebitelem, a z působnosti směrnice 93/13 by tak byla vyloučena jakákoli jiná osoba, i kdyby jednala jakožto postupník, na nějž přešly práva a povinnosti z této smlouvy, pro účely související s její obchodní nebo výrobní činností nebo povoláním.
- 31 Takový výklad čl. 2 písm. c) směrnice 93/13 by byl mimoto neslučitelný s cílem sledovaným touto směrnicí, kterým je zajistit vysokou úroveň ochrany spotřebitele (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. května 2025, Myszak, C-324/23, EU:C:2025:324, bod 44 a citovaná judikatura). Povinnost uložená spotřebitelům vykonávat práva, která pro ně vyplývají z uvedené směrnice, vůči prodávajícímu nebo poskytovateli, který již není stranou sporné smlouvy, totiž může v praxi ztížit výkon takových práv.
- 32 Z výše uvedeného vyplývá, že úvěrová instituce, která je postupníkem, na nějž přešly práva a povinnosti z úvěrové smlouvy uzavřené se spotřebitelem, spadá pod pojem „prodávající nebo poskytovatel“ ve smyslu čl. 2 písm. c) směrnice 93/13. Toto ustanovení však samo o sobě neumožňuje určit, zda se lze právních následků neplatnosti zneužívajícího ujednání obsaženého v této smlouvě dovolávat pouze vůči tomuto postupníkovi.
- 33 Zadruhé je třeba uvést, že čl. 6 odst. 1 směrnice 93/13 ve spojení s dvacátým prvním bodem odůvodnění ukládá členským státům povinnost stanovit, že zneužívající ujednání použitá ve smlouvě uzavřené prodávajícím nebo poskytovatelem se spotřebitelem nejsou „podle jejich vnitrostátních právních předpisů“ pro spotřebitele závazná a tato smlouva zůstává pro strany závaznou za stejných podmínek, může-li nadále existovat bez dotyčných zneužívajících ujednání.
- 34 Úprava ochrany, kterou spotřebitelům zaručuje směrnice 93/13, vnitrostátním právem však nemůže změnit rozsah, a tudíž ani podstatu této ochrany, a tím dokonce zpochybnit zvýšení účinnosti uvedené ochrany přijetím jednotných pravidel o zneužívajících ujednáních [rozsudek ze dne 16. března 2023, M. B. a další (Účinky prohlášení neplatnosti smlouvy), C-6/22, EU:C:2023:216, bod 20 a citovaná judikatura].

- 35 Tato úprava vnitrostátním právem nesmí ani nadměrně ztěžovat a už vůbec ne prakticky znemožňovat výkon práv, která spotřebitelům vyplývají z této směrnice. Konkrétně jsou členské státy povinny dbát na to, aby byla dodržována ochrana přiznaná uvedenou směrnicí spotřebiteli tím, že zaručí obnovení právní a faktické situace, ve které by se spotřebitel nacházel, kdyby takovéto zneužívající ujednání nebylo sjednáno, zejména prostřednictvím nároku na vrácení prospěchu, který k jeho tíži neoprávněně získal prodávající nebo poskytovatel na základě uvedeného zneužívajícího ujednání [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 16. března 2023, M. B. a další (Účinky prohlášení neplatnosti smlouvy), C-6/22, bod 22, a ze dne 15. června 2023, Bank M. (Důsledky zrušení smlouvy), C-520/21, EU:C:2023:478, bod 61 a citovaná judikatura].
- 36 Z výše uvedeného vyplývá, že čl. 6 odst. 1 směrnice 93/13 musí být vykládán v tom smyslu, že pokud byla smlouva, kterou spotřebitel uzavřel s prodávajícím nebo poskytovatelem, postoupena v souladu s použitelným vnitrostátním právem třetí osobě, která má postavení prodávajícího nebo poskytovatele, musí mít tento spotřebitel možnost se případně dovolat neplatnosti zneužívajícího ujednání obsaženého v takové smlouvě nebo uvedené smlouvy jako celku vůči postupníkovi stejným způsobem, kterým by tak mohl učinit vůči postupiteli, kdyby k takovému postoupení nedošlo. Přejedání všech práv a povinností postupitele vůči spotřebiteli na základě této smlouvy na postupníka, jenž vyplývá z tohoto postoupení, totiž nemůže mít za následek změnu obsahu těchto práv a povinností, a tudíž ani dopad na ochranu spotřebitelů, kteří musí mít možnost namítat vůči postupníkovi veškeré právní následky vyplývající ze zneužívající povahy napadeného smluvního ujednání.
- 37 Zatřetí je třeba uvést, že čl. 7 odst. 1 směrnice 93/13 ve spojení s dvacátým čtvrtým bodem jejího odůvodnění ukládá členským státům povinnost zajistit, aby v zájmu spotřebitelů a soutěžitelů byly k dispozici odpovídající a účinné prostředky zabráňující dalšímu používání zneužívajících ujednání ve smlouvách, které uzavírají prodávající nebo poskytovatelé se spotřebiteli.
- 38 Vedle prvořadého a bezprostředního cíle spočívajícího v ochraně spotřebitele před zneužívajícími ujednáními obsaženými ve smlouvách, které uzavírá s prodávajícími nebo poskytovateli, tím, že se z právního i faktického hlediska obnoví situace, v níž by se spotřebitel nacházel, kdyby taková ujednání neexistovala, je cílem čl. 7 odst. 1 směrnice 93/13 z dlouhodobého hlediska zabránit tomu, aby prodávající nebo poskytovatelé dále používali zneužívající ujednání. Neuplatnění těchto ujednání vůči spotřebiteli má totiž na prodávající nebo poskytovatele odrazující účinek, pokud jde o jejich používání [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 16. března 2023, M. B. a další (Účinky neplatnosti smlouvy), C-6/22, body 24 až 26].
- 39 Z toho plyne, že se odrazující účinek ve vztahu k používání zneužívajících ujednání týká prodávajících nebo poskytovatelů obecně, a nikoli pouze individuálního prodávajícího nebo poskytovatele, který je původcem napadeného zneužívajícího ujednání.
- 40 V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že v rámci směrnice 93/13 nezávisí neplatnost smluvního ujednání ani na tom, zda jednání dotyčného prodávajícího nebo poskytovatele bylo zaviněné, ani na skutečnosti, že za ně musí nést odpovědnost, ale pouze na objektivně zneužívající povaze napadeného smluvního ujednání (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. dubna 2021, Profi Credit Slovakia, C-485/19, EU:C:2021:313, bod 65).
- 41 Z toho plyne, že tato směrnice nevylučuje, že právní následky vyplývající ze zneužívající povahy ujednání obsaženého ve smlouvě uzavřené se spotřebitelem mohou nést jiný prodávající nebo poskytovatel než ten, který je původcem tohoto ujednání.

- 42 V projednávané věci bude na předkládajícím soudu, aby posoudil, zda výklad relevantních vnitrostátních ustanovení maďarskými soudy může ohrozit obnovení právní a faktické situace, v níž by se oba spotřebitelé nacházeli, kdyby dotčené zneužívající ujednání nebylo sjednáno.
- 43 Soudní dvůr však má v rámci řízení o předběžné otázce na základě spisu ve věci v původním řízení, jakož i na základě vyjádření, která mu byla předložena, pravomoc poskytnout předkládajícímu soudu užitečná vodítka, aby mohl rozhodnout spor, který mu byl předložen (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 2. března 2023, PrivatBank a další, C-78/21, EU:C:2023:137, bod 71).
- 44 Z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že v souladu s § 17 odst. 1 zákona č. CCXXXVII. z roku 2013 o úvěrových institucích a finančních podnicích podléhalo postoupení úvěrové smlouvy dotčené ve věci v původním řízení povolení Maďarské národní banky jednající jako orgán dohledu. Toto opatření lze považovat za v zásadě způsobilé chránit zájmy spotřebitelů.
- 45 Nicméně aby byla zajištěna vysoká úroveň ochrany spotřebitele stanovená směrnicí 93/13, a zejména aby takové postoupení nezbavovalo dotyčného spotřebitele práv, která jsou mu zaručena na základě čl. 6 odst. 1 této směrnice, přísluší předkládajícímu soudu, aby zejména ověřil, zda vydání takového povolení podléhá omezujícímu dohledu určenému k ověření, zda je finanční solventnost postupníka, na nějž přecházejí práva a povinnosti z této smlouvy, dostatečná k pokrytí rizik spojených s uvedenou smlouvou, jak tvrdí maďarská vláda.
- 46 Kromě toho z vnitrostátního právního rámce popsaného předkládajícím soudem vyplývá, že na postupníka úvěrové smlouvy dotčené ve věci v původním řízení jakožto právního nástupce přešla všechna práva a povinnosti postupitele vůči postoupeným stranám na základě této úvěrové smlouvy. Oba spotřebitelé by tak byli oprávněni dovolávat se vůči postupníkovi všech právních následků vyplývajících ze zneužívající povahy ujednání obsaženého v uvedené úvěrové smlouvě, a to za stejných podmínek, za kterých by tak mohli učinit vůči postupiteli.
- 47 S ohledem na výše uvedené skutečnosti se – s výhradou ověření předkládajícím soudem – nejeví, že by v projednávaném případě bylo v praxi nadměrně obtížné nebo nemožné napravit právní následky neplatnosti zneužívajícího ujednání dotčeného ve věci v původním řízení v rámci vztahu mezi oběma spotřebiteli a postupníkem, na nějž přešly práva a povinnosti z této úvěrové smlouvy.
- 48 Avšak v případě, že by předkládající soud dospěl k závěru, že použitelná ustanovení vnitrostátního práva neumožňují zaručit právní a faktické obnovení situace, ve které by se nacházeli oba spotřebitelé v případě neexistence dotčeného zneužívajícího ujednání, zásada výkladu vnitrostátního práva v souladu s unijním právem vyžaduje, aby vnitrostátní soudy při dodržení mimo jiné zákazu výkladu vnitrostátního práva *contra legem* učinily vše, co spadá do jejich pravomoci, s tím, že vezmou v úvahu veškeré vnitrostátní právo a použijí metody výkladu jím uznané, aby zajistily plnou účinnost dotčené směrnice a došly k výsledku, který by byl v souladu s cílem sledovaným touto směrnicí (rozsudek ze dne 27. listopadu 2025, Gryczara, C-746/24, EU:C:2025:925, bod 60 a citovaná judikatura).
- 49 Pokud vnitrostátní soud, jenž má v rámci svých pravomocí uplatnit ustanovení unijního práva, nemůže vyložit vnitrostátní právní úpravu v souladu s požadavky tohoto práva, má jakožto orgán členského státu povinnost zajistit plný účinek těchto ustanovení tak, že na základě své vlastní pravomoci podle potřeby upustí v rámci sporu, který mu byl předložen, od použití jakéhokoli

ustanovení vnitrostátního práva odporujícího ustanovení unijního práva, které má přímý účinek (rozsudek ze dne 3. července 2025, *Ati-19*, C-605/23, EU:C:2025:513, bod 52 a citovaná judikatura).

- 50 S ohledem na všechny výše uvedené důvody je třeba na položené otázky odpovědět tak, že čl. 2 písm. c), čl. 6 odst. 1 a čl. 7 odst. 1 směrnice 93/13 musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání vnitrostátní právní úpravě, podle které spotřebitel, který uzavřel s úvěrovou institucí smlouvu, jež byla následně postoupena jiné úvěrové instituci, musí uplatnit práva, která pro něj vyplývají z této směrnice, pouze vůči postupníkovi, na nějž přešly práva a povinnosti z této smlouvy, pokud toto postoupení v praxi neznemožňuje ani nadměrně neztěžuje výkon práv, která pro tohoto spotřebitele vyplývají z této směrnice.

K nákladům řízení

- 51 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (osmý senát) rozhodl takto:

Článek 2 písm. c), čl. 6 odst. 1 a čl. 7 odst. 1 směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách

musí být vykládány v tom smyslu, že

nebrání vnitrostátní právní úpravě, podle které spotřebitel, který uzavřel s úvěrovou institucí smlouvu, jež byla následně postoupena jiné úvěrové instituci, musí uplatnit práva, která pro něj vyplývají z této směrnice, pouze vůči postupníkovi, na nějž přešly práva a povinnosti z této smlouvy, pokud toto postoupení v praxi neznemožňuje ani nadměrně neztěžuje výkon práv, která pro tohoto spotřebitele vyplývají z této směrnice.

Podpisy